

Kalisz, dnia 19.02.2020 r.

Sz.P.

Minister Klimatu

Michał Kurtyka

Dotyczy: Propozycji rozwiązania problemu z zagospodarowaniem odpadów o kaloryczności powyżej 6 MJ/kg będących produktem sortowania odpadów komunalnych, a nie kwalifikujących się do recyklingu materiałowego.

W nawiązaniu do ostatnich wydarzeń na rynku, trudnej sytuacji panującej obecnie w gospodarce odpadami oraz w trosce o zachowanie racjonalności w postępowaniu z odpadami (wynikającej z zasady zrównoważonego rozwoju), poniżej przedstawiamy propozycję rozwiązania problemu.

Propozycja: Podejmowane działania i cele do osiągnięcia w okresie dostosowawczym /prześciowym trwającym ok. 5 - 8 lat :

1. Budowa sieci ciepłowni powiatowych w systemie lokalnych źródeł ciepła lub pracujących w kogeneracji, opartych na paliwie odnawialnym jakim jest RDF produkowany głównie na bazie pozostałości z sortowania odpadów komunalnych nie kwalifikujących się do recyklingu materiałowego,
2. Wdrażanie idei „zero waste” mającej na celu ograniczenie produkcji odpadów, zwłaszcza odpadów nie podatnych na recykling,
3. Wdrażanie ekoprojektowania, co pozwoli na wydłużenie okresu użytkowania produktów, ich naprawialności i modernizowalności, a tym samym ograniczenie strumienia odpadów wytwarzanych,
4. Wdrożenia w pełni realnej rozszerzonej odpowiedzialności producenta i obciążenia wytwórców kosztami realnego zagospodarowania tych strumieni odpadów,
5. Nadanie odpadom wartości poprzez działania prawne i ekonomiczne, co doprowadzi do możliwości ich zagospodarowania w inny sposób lub poddania procesom recyklingu,
6. Budowa przez samorządy i podmioty prywatne sieci instalacji zapewniających odzysk i recykling odpadów komunalnych,

7. Udoskonalenie selektywnego zbierania odpadów wskutek kampanii edukacyjnej prowadzonej na poziomie rządowym i samorządowym zapewniające wysoki poziom jakości surowców wtórnych i rosnące poziomy recyklingu,
8. Wdrożenie systemu kaucyjnego i depozytowego ograniczającego koszty systemu oraz ograniczającego strumień generowanych odpadów.

Aby osiągnąć ww. cele nie doprowadzając w międzyczasie do nieakceptowalnego wzrostu kosztów systemu i możliwości jego zapaści proponujemy czasowe zawieszenie obowiązywania zakazu składowania odpadów o kaloryczności pow. 6 MJ/kg (lub podniesienie tej wartości do 14 - 16 MJ/kg) do momentu wprowadzenia w życie ww. rozwiązań. Ewentualnym rozwiązaniem alternatywnym jest możliwość magazynowania długookresowego odpadów kalorycznych w wyznaczonych sektorach lub strefach na składowiskach w celu wykorzystania w przyszłości jako źródła energii (przykład Austrii).

Po wprowadzeniu proponowanej regulacji proponujemy okresową analizę problemu oraz sporządzenie raportu z funkcjonowania wdrożonych rozwiązań.

Uzasadnienie:

Samo odprowadzenie rosnącej co rok opłaty za korzystanie ze środowiska z tytułu składowania odpadów w wysokości 270 PLN/Mg w 2020 r., przy składowaniu ok. 6 mln Mg, pozwoli na zasilenie budżetów gmin i funduszy ochrony środowiska kwotą ok. 1 620 000 000 PLN z przeznaczeniem na cele środowiskowe. Obecne moce przerobowe instalacji termicznych na terenie kraju pozwalają na zagospodarowanie ok. 2 mln Mg odpadów kalorycznych rocznie (ok. 1 mln Mg ITPOK i ok. 1 mln Mg cementownie). Pozostała ilość odpadów z przedmiotowej ilości zwiększa stany magazynowe, podlega pseudouszlachetnianiu odpadów o kodzie 19 12 12 na 19 12 10 i odwrotnie, a finalnie zasila tzw. „szarą strefę”, której likwidację poprzez szereg zmian prawnych wdrożonych w ostatnim okresie, a dotyczących ekonomicznie i organizacyjnie podmioty legalnie prowadzące działalność w tym sektorze, próbujemy wspólnie ograniczać.

Postulowana zmiana pozwoli na ustabilizowanie cen rynkowych odbioru frakcji kalorycznej na poziomie 400 – 450 PLN/Mg. Obecnie ceny te oscylują w przedziale 500 do 1000 PLN za 1Mg i wykazują tendencję wzrostową. Przy takim kształtowaniu się cen odbioru frakcji kalorycznej powyżej 6MJ/kg, instalacje komunalne zmuszone są do podnoszenia cen za przyjęcie i wstępne przetworzenie odpadów komunalnych adekwatnie do ponoszonych kosztów. Dotyczy to zarówno zmieszanych odpadów komunalnych jak również pochodzących z selektywnego zbierania. Jest to jeden z głównych elementów wzrostu kosztów ponoszonych przez mieszkańców.

W obecnej sytuacji instalacje termiczne obsługują w większości swoje regiony (pomimo ich formalnej likwidacji), a cementownie jak i funkcjonujący w łańcuchu dostaw pośrednicy – producenci paliw alternatywnych, działając rynkowo obsługują całość kraju generując dodatkowe koszty i emisje z transportu. Cementownie wykorzystując obecną koniunkturę rynkową i nadpodaż odpadów na rynku, mają, zgodnie z zasadami wolnego rynku, możliwość dyktowania cen. Sytuacja ta przekłada się bezpośrednio na drastycznie rosnące koszty ponoszone przez mieszkańców.

Proponujemy postępując zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i oszczędnego gospodarowania zasobami nieodnawialnymi chronić polską gospodarkę, środowisko i zasoby naturalne, dając możliwość składowania lub magazynowania długookresowego frakcji kalorycznej

na urządzonych i zabezpieczonych środowiskowo składowiskach odpadów, działamy zarazem proekologicznie, gdyż odpady nie będą „upychane” po różnego rodzaju mniej lub bardziej leganie działających „magazynach”, nie zapewniając bezpieczeństwa w zakresie oddziaływania na środowisko lub są nielegalnie spalane i zakopywane.

Efekt podjętych działań:

Ograniczeniu ulega transfer pieniędzy do „szarej strefy” lub podmiotów będących właścicielami cementowni, z jednoczesnym ograniczeniem wzrostu kosztów ponoszonych przez mieszkańców. Do czasu rozwiązania problemu systemowego zagospodarowania frakcji kalorycznej, w okresie przejściowym, niwelujemy „szarą strefę” oraz walczymy z patologiami przez proste rozwiązanie „składowiesz legalnie zamiast nielegalnego spalania lub zakopywania odpadów”. Składowanie ma miejsce w obiektach do tego dostosowanych, spełniających wymagania ochrony środowiska. Stabilizuje się także rynek w zakresie kosztów zagospodarowania odpadów komunalnych. W przypadku znalezienia w przyszłości systemowego rozwiązania, odpady zgodnie z Art. 143 ustawy o odpadach zostałyby wydobyte i zagospodarowane w sposób zgodny z hierarchią postępowania z odpadami. Jest to efektem rozwiązania problemu drastycznego wzrostu kosztów zagospodarowania jednego z produktów sortowania jaką jest frakcja kaloryczna. Pozyskane w ten sposób środki kierujemy na budowę nowoczesnych instalacji do odzysku i recyklingu tych odpadów. Znaczny niedobór tych instalacji obecnie uniemożliwia realne wdrożenie GOZ.

Szybkie wdrożenie działań naprawczych w tym zakresie pozwoli dynamicznie modernizować system oraz systematycznie osiągać wyższe poziomy recyklingu. Jednocześnie umożliwi to ograniczyć składowanie na wymaganym przez UE poziomie do 10% w 2035 roku.

Z poważaniem,

Piotr Szewczyk

Prezes Zarządu

Rozdzielnik:

Prezydent RP – Andrzej Duda

Premier RP – Mateusz Morawiecki

Minister Klimatu – Michał Kurtyka

Minister Aktywów Państwowych – Jacek Sasin

Minister Rozwoju – Jadwiga Emilewicz

Marszałek Sejmu – Elżbieta Witek

Marszałek Senatu – Tomasz Grodzki

Przewodnicząca Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa – Urszula Paślawska

Przewodniczący Senackiej Komisji Środowiska – Zdzisław Pupa